

Barthelme

PAŃSTWOWA OPERA
IM. STANISŁAWA MONIUSZKI
W P O Z N A N I U
ODZNACZONA ORDEREM
«SZTANDAR PRACY» I. KLASY
DYREKTOR MIECZYŚLAW NOWAKOWSKI
ZASTĘPCA DYREKTORA TADEUSZ PEKSA

W 25 ROCZNICĘ ŚMIERCI KOMPOZYTORA

B É L A B A R T Ó K

ZAMEK KSIĘCIA SINOBRODEGO
DIVERTIMENTO
CUDOWNY MANDARYN

PREMIERA 6. XII. 1970

BÉLA BARTÓK 1881—1945

ANNA BARAŃCZAK

„ZAMEK SINOBRODEGO“: U PROGU NOWEJ MUZYKI

Kiedy w 1911 roku trzydziestoletni Béla Bartók zgłosił swoją świeżo napisaną operę „Zamek Sinobrodego” na konkurs na najlepszą operę węgierską, jury orzekło, że dzieło nie nadaje się do wykonania. Nie był to pierwszy w dziejach muzyki i sztuki w ogóle wypadek niedoceniaenia przez współczesnych nowatorskiego utworu. Dziś, z perspektywy przeszło pół wieku, opera Bartoka nie szokuje oczywiście nowatorstwem. Zarówno on jak i inni wielcy reformatorzy muzyki — Schönberg, Strawiński, nie mówiąc już o starszym od nich Debussym — stali się już dawno klasykami, a wartość ich dzieł wydaje się nie podlegać dyskusji nawet przy odrzuceniu kryterium nowatorstwa. Zresztą z dzisiejszej perspektywy widać także, że to, co w muzyce „Sinobrodego” tak raziło słuchaczy w 1911 roku, było zaledwie zapowiedzią formy, do jakiej doprowadził Bartók swój język muzyczny w późniejszym, dojrzałym okresie twórczości. I chociaż nieporozumieniem byłoby oczywiście traktowanie „Sinobrodego” wyłącznie jako zapowiedzi późniejszego rozwoju, nie można nie dostrzec, że opera ta należy do utworów wyznaczających dopiero próg tego, co nazywamy „nową muzyką”.

„Zamek Sinobrodego” jest bowiem dziełem typowym dla tej fazy twórczości Bartoka, kiedy kompozytor poszukiwał dopiero własnego języka i stylu. Poszukiwania szły w wielu kierunkach jednocześnie: stąd niejednolitość stylistyczna utworów z tego okresu. Obok inspiracji folklorem węgierskim (którym Bartók zajmował się przez całe życie również od strony naukowej), dostrzegamy w nich próby stworzenia stylu „witalistycznego” („Allegro barbaro”), który wiąże Bartoka ze współczesnymi eksperymentami Strawińskiego („Święto wiosny”) i Prokofiewa, oraz próby zmierzające w kierunku impresjonizmu. Charakterystyczne, że w „Zamku Sinobrodego” wszystkie te odrębne zazwyczaj tendencje dochodzą do głosu we wzajemnym zespoleniu. Wydaje się przy tym, że opera jako całość nawiązuje najsilniej do stylu impresjonistycznego: wyraża się to przede wszystkim w tym, że zasadą organizującą materiał muzyczny nie są zależności funkcyjne, lecz jakości brzmieniowe i kolorystyczne. W gruncie rzeczy cała „akcja muzyczna” opery rozgrywa się na zasadzie skonstrastowanego przebiegu jakości kolorystycznych. W zakresie melodyki mamy do

czynienia z daleko posuniętym ascetyzmem i surowością środków: partie wokalne, w zasadzie pozbawione większych skoków interwałowych, upodabniają się do recitatywów, ponadto zaś uporczywie krążą wokół paru tych samych, powtarzających się motywów. Ta ostatnia właściwość zapowiada już fundamentalną cechę dojrzałej muzyki Bartóka, w której, jak pisze B. Schäffer, motyw „stanowi (...) komórkę zarodczą, żywotną, podlegającą ciągłemu i nieoczekiwanemu rozwojowi (...) Tak traktowany motyw jest zaledkiem (...) jakby strategii, według której przebiega muzyka kompozycji.” „Z minimum materiału powstaje maksimum struktur dźwiękowych”. Dla Bartóka już w okresie „Sinobrodego” komponowanie polega na szeroko rozumianej pracy motywicznej, która w późniejszych jego utworach staje się metodą precyzyjną i wyrafinowaną, a co najistotniejsze — niebywale konsekwentną. Podobną, bo również prowadzącą do skomplikowanych konstrukcji drogę przeszedł Bartók na wszystkich płaszczyznach swojej twórczości; stopniowe oddalanie się od pulsującej, pełnej witalizmu rytmiki „Allegro barbaro” jest przykładem szczególnie wyrazistym.

Bartók niezmiernie rzadko łączył swoją muzykę z elementami pozamuzycznymi i niewiele razy sięgnął po tę formę wypowiedzi artystycznej, jaką jest utwór sceniczny. Ale wszystkie kompozycje tego typu łączy charakterystyczny dobór librett; Bartóka interesował zawsze tekst niejednoznaczny, o randze symbolu. Libretta Balázsa i Lengyela, które stały się podstawą „Zamku Sinobrodego” — jedynej opery Bartóka i baletu-pantomimy „Cudowny mandaryn” wymownie o tym świadczą i pozwalają mówić kompozytorowi o wielkich, ogólnoludzkich i ponadczasowych namiętnościach.

W wielkiej, posępnej sali Sinobrody spotyka się z Judytą, która dla niego porzuciła krainę kwiatów i słońca. Teraz pragnie poznać tajemnicę siedmiorga drzwi sali i rozproszyć mrok zamczyska.

Mimo początkowego sprzeciwu, Sinobrody ustępuje i zgadza się na otwarcie drzwi, symbolizujących duszę męczyzny. Otwarcie pierwszych drzwi ukazuje Judyce izbę tortur o ścianach ociekających krwią, drugich zbrojownię, trzecich skarbiec, czwartych ogród pełen splamionych krwią skał, za piątymi rozpościera się potężne państwo Sinobrodego. Salę rozjaśnia światło dobywające się z otwartych drzwi, Sinobrody wzdraga się ujawnić tajemnicę dwojga ostatnich, a kiedy Judyta otwiera szóste drzwi wraz z widokiem Jeziora Łez powraca do sali mrok.

Przerażona Judyta stanowczo żąda otwarcia ostatnich drzwi. W bladym świetle księżycy ukazują się byłe żony Sinobrodego. Siódme drzwi — drzwi wspomnień zamykają się za Judytą, której postać pozostanie pełnym udręki wspomnieniem.

NAGYSZÖLLÖS 1.V.1892 pierwszy publiczny występ Béli Bartóka

(...) zwrócił na siebie uwagę publiczności Béla Bartók, uczeń II klasy gimnazjum, który przyjechał do N. Szollos z gościnnym występem. (...) Wykonanie utworów klasycznych świadczy o nadzwyczajnej biegłości palców, a że ten dziesięcioletni chłopiec ma wielki talent pianistyczny, dowiodły tego (...) zaprezentowane utwory. Młody geniusz zagrał też utwór własnej kompozycji „Bieg Dunaju”, który spotkał się również z wielkim aplauzem.

(Fragment pierwszej w życiu Béli recenzji — z czasopisma „Ugocsa”)

(KOMENTARZE 10-cio letniego Béli do swego utworu „Bieg Dunaju”)

„Dunaj cieszy się, że zbliża się do Węgier”... „Cieszy się jeszcze bardziej, bo już jest na Węgrzech. Polka”... „Dunaj zabiera Cisę” ... „Zegna się z Węgrami” ... „Jest już przy Żelaznej Bramie” ... „Dunaj jest smutny, bo opuszcza Węgry” ... „Wpływa do Morza Czarnego”.

B É L A B A R T Ó K

ZAMEK KSIĘCIA SINOBRODEGO

(A KÉKSZAKÁLLU HERZEG VÁRA)

OPERA W 1 AKCIE

LIBRETTO BÉLA BÁLÁZS

PRZEKŁAD ALEKSANDER BARDINI

KIEROWNICTWO MUZYCZNE
BOHDAN WODICZKO

INSCENIZACJA I REŻYSERIA
ROMAN KORDZIŃSKI

SCENOGRAFIA
TADEUSZ KANTOR

BÉLA BARTÓK

ZAMEK KSIĘCIA SINOBRODEGO

Opera w 1 akcie

O S O B Y :

KSIĄŻĘ SINOBRODY . . . . . ANDRZEJ KIZEWETTER ✓
EDWARD KMCIEWICZ

JUDITH . . . . . ZOFIA BARANOWICZ ✓
EWA WERKA

POPZEDNIE ŻONY SINOBRODEGO . . . . * * *

Akcja rozgrywa się w legendarnym średniowieczu

ORKIESTRA PAŃSTWOWEJ OPERY IM. STANISŁAWA
MONIUSZKI W POZNANIU

DYRYGENT BOHDAN WODICZKO
MIECZYŁAW NOWAKOWSKI

ASYSTENT DYRYGENTA ASYSTENT REŻYSERA
MIECZYŚLAW DONDAJEWSKI BOGDAN RATAJCZAK

PRZYGOTOWANIE SOLISTÓW ASYSTENT SCENOGRAFA
EWA CWIECZKOWSKA STANISŁAW STEFANIAK
LUCYNA KLOCKIEWICZ
KRYSTYNA KUJAWA INSPICJENCI
KLAUDYNA WIETRZYŃSKA JANINA ZALEWSKA
EDMUND CZARNECKI

BUDAPESZT 24.V.1918

prapremiera „Zamku Księcia Sinobrodego”

„Wykonanie było jednym z najpiękniejszych tego sezonu. (...) Muzyka Bartoka zabrzmiała chyba po raz pierwszy tak, jak była pomyślana. Teraz oto ten cud się powtórzył i z pewnością przy każdym następnym powtórzeniu coraz więcej ludzi odkryje że muzyka ta nie jest wcale tak niezrozumiała”.

(Z recenzji w Nyugat)

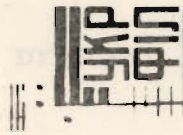
IRENA TURSKA

D I V E R T I M E N T O

napisane było jako autonomiczny utwór, nie było przeznaczone do realizacji scenicznej. Jednakże bardzo taneczny charakter tej muzyki usprawiedliwia jego adaptację w formie baletowej. Pełne prostoty i finezji, nawiązujące do stylu barokowo-klasycznego divertimenta, czyli utworu „rozrywkowego”, zawiera liczne cygańskie i rumuńskie motywy ludowe, których żywa rytmika ma tak pobudzające oddziaływanie motoryczne. Sugerując się tą tanecznością, błyskotliwością brzmienia i zmiennością nastrojów Divertimenta, Conrad Drzewiecki zdecydował się dodać element wizualny: ruch, barwę i światło jako czynniki wspólnie korelujące wrażenia słuchowe i wzrokowe widza. Zamierzeniem choreografa było więc stworzenie baletu impresyjnego, wolnego — podobnie jak wybrany utwór — od założeń programowych czy fabularnych, ale i nie będącego dokładną interpretacją muzyki ruchem tanecznym, na wzór baletów „symfonicznych” George’a Balanchine’a.

Divertimento składa się z 3 części, z których I (Allegro non troppo) i III (Allegro assai) odznaczają się wyjątkową motorycznością a w choreografii Drzewieckiego dominuje w nich ruch zespołowy. Część II (Molto adagio) kontrastuje melancholijnym nastrojem i ciemnym kolorytem brzmienia; jest to lamento, utrzymane w charakterze rapsodii cygańskiej i wzorowane na ludowych rumuńskich pieśniach. Choreograf eksponuje tu liryczne duety, by wprowadzić — na zasadzie kontrastu — w ostatniej radosnej części elementy popisów wirtuozowskich. Przecistawianie popisów solowych ewolucjom niedużych grup tancerzy nadaje temu baletowi, zgodnie z założeniem utworu, charakter „koncertujący”.

AFISZ RECITALU W CHARKOWIE

ЗАЛЯ КНИГОЗБИРНИ

ЖОВДЕРТ

БЕЛА БАРТОК

БУДАПЕШТ (ЛІАНИСТ)

В ПРОГРАМІ БАРТОК. НОДАЛІ

Мистецтва продаються в місці Д. р. м. ж. м. г. о. ф. і. м. та Центральній касі

ПОЧАТОК О 9 ГОД ВЕЧОРА

1972

B É L A B A R T Ó K

DIVERTIMENTO

KIEROWNICTWO MUZYCZNE
BOHDAN WODICZKO

CHOREOGRAFIA I SCENOGRAFIA
CONRAD DRZEWIECKI

BÉLA BARTÓK

DIVERTIMENTO

WYKONAWCY

OLGA SAWICKA	ROMA MUSZKAT
LUBOMIRA WOJTKOWIAK	EWA PAWLAK
MARIA DROJECKA	KORNELIA MATECKA
DANUTA FAJFERÓWNA	JOLANTA DYBUS
MARIOLA HENDRYKOWSKA	MARIA GÓRNIACZYK
ANNA STASZAK	LUCYNA SOSNOWSKA
KRYSZYNA SZYMCZAK	KRYSZYNA GÓRSKA
WIESŁAW KOŚCIELSKI	PRZEMYSŁAW ŚLIWA
EMIL WESOŁOWSKI	JULIUSZ STAŃDA
ANDRZEJ GÓRNY	JANUSZ KOŁODZIEJCZAK
JACEK SOLECKI	ZBIGNIEW STRÓZNIAK
KRZYSZTOF BRYGIDER	FRANCISZEK KNAPIK
JERZY WOJTKOWIAK	ZGIGNIEW KRZESZOWIAK
ZBIGNIEW MISIUDA	

DIRYGENT BOHDAN WODICZKO
MIECZYŚLAW NOWAKOWSKI

ASYSTENT CHOREOGRAFA WŁADYSŁAW MILON
PRZEMYSŁAW ŚLIWA

SAANEN VIII. 1939 (Szwajcaria)

w okresie komponowania „Divertimento”

Czuje się poniekąd jak muzyk dawnych czasów goszczony przez swojego mecenasa. (...) Troszczyć się o mnie całkowicie z daleka. Krótko — mieszkam zupełnie sam, w interesującym od strony folklorystycznej obiekcie: w prawdziwym domu chłopskim. Urządzenie trudno jednak nazwać ludowym, bo całość wyposażona jest superkomfortowo. Nawet fortepian dostarczyli mi tu z Berna. (...) Co dotyczy wycieczek, to niestety nie mogę wykorzystać pięknej pogody: muszę pracować.

(Fragment listu do syna)

BARTÓK I KODÁLY

IRENA TURSKA

CUDOWNY MANDARYN

należy do najbardziej oryginalnych baletów światowego repertuaru. Jego niezwykłość wynika zarówno z niebanalnego tematu jak i wyjątkowej ekspresji muzyki.

Mimo tytułu — „Cudowny Mandaryn” nie jest opowieścią o dostojnym urzędniku-mędrцу z dalekich Chin, zabłąkanym w zaułku wielkiego miasta gdzieś w Europie. Postać Mandaryna to symbol, metafora. Powierzchny jej egzotyzm, podkreślany często chińskim strojem kryje głębsze treści. Z godnością mandaryna wiązano pojęcie władzy, głębokiej wiedzy i siły duchowej, a cechy te skupiają się w osobie bohatera baletu, postaci egzotycznej nie przez swój ubiór, lecz przez odmienność, niezwykłość reakcji psychicznych i fizycznych. One właśnie stanowią kanwę treściową akcji dziejącej się w nieokreślonym bliżej miejscu i czasie, a więc nigdzie, czy może zawsze i wszędzie...

Bartók widział w „Cudownym Mandarynie” symbol zwycięskiej miłości, a balet swój uważał za apoteozę wierności, instynktu i jego surowych praw. Postać Mandaryna była więc rozmaicie przez różnych choreografów interpretowana. W koncepcji Conrada Drzewieckiego występuje jako symbol zwykłego człowieka, którego ludzkie reakcje nabierają cech tej właśnie „inności” przez kontrast z podłością i brutalnością odczłowieczonych niemal istot z którymi zetknął go przypadek. Apoteozie groźnej siły instynktu choreograf przeciwstawia pochwałę przemożnej siły miłości, która prowadzi do wyzwolenia Dziewczyny, do przywrócenia jej godności ludzkiej. Dziewczyna spełnia tu rolę przeznaczenia: w zdobyciu jej wypełnia się los Mandaryna, tak długo „nieśmiertelnego” dopóki nie zazna miłości. Lecz jego miłość i śmierć są także przeznaczeniem Dziewczyny, ceną jej odkupienia.

Pod względem stylistycznym balet „Cudowny Mandaryn” ma wiele cech z pogranicza ekspresjonizmu i surrealizmu. Nadludzka, paradoksalna niemal żywotność bohatera i jego spontaniczne wybuchowe reakcje stają się rewelacją niekonsekwencji i nieobliczalności. Wszystko co dzieje się na scenie, może wydawać się koszmarnym snem pełnym dziwnych skojarzeń, zaskakujących niespodzianek i przypadków. Dla podkreślenia tego nastroju niepokoju i grozy C. Drzewiecki umieszcza akcję w symbolicznym otoczeniu „brudu”: wśród ścieków i śmietników, w zamkniętym kręgu zbrodniczego środowiska, związanego przytłaczającą współzależnością. Mimo tych ponurych realiów, ogólna koncepcja baletu nie zmierziała nigdy do odtworzenia rzeczywistości. Ideą jego jest przeciwstawienie wartości ludzkich prymitywnemu barbarzyństwu.

Koncepcja ta, odległa od utartych konwencji estetycznych i obyczajowych, pociąga za sobą konieczność zastosowania innych form ruchu, odmiennych od tradycyjnych stereotypów baletowych. Ruch służyć ma wywoływaniu nieoczekiwanych obrazów, metafor i aluzji, nie poddanych regułom uproszczonej logiki baletowej a wyposażonych w siłę ekspresji, równą napięciu emocjonalnemu muzyki.

Komentatorzy twórczości Bartoka nazywają „Cudownego Mandaryna” wielką balladą ludową w formie rondo z wariacjami. Potężna siła emocjonalna i dynamizm tego baletu rodzą się z brzmienia i ruchu muzyki, z fantastycznych pomysłów harmonicznych, jaskrawej kolorystyki, częstych zmian wariacyjnych i przetworzeń krótkich motywów i tematów, ostrej pulsującej rytmiki, zmienności nastrojów. Szczególną wyrazistością odznacza się „motyw Mandaryna”, potężny i majestatyczny, towarzyszący jego wejściu a powracający w wokalizacji chóru w scenie wieszania. Obok niego pojawia się, na zasadzie kontrastu, zmysłowy walc Dziewczyny i niespokojny nerwowy temat goniłwy Mandaryna za Dziewczyną.

BERLIN IV.1920

„Muzyka naszych dni dąży zdecydowanie do atonalności. Jednakże nie wydaje się słuszną, by zasadę tonalną pojmować jako absolutne przeciwieństwo zasady atonalnej. Ta ostatnia jest raczej konsekwencją prowadzącego do tonalności rozwoju, który przebiega stopniowo, nie wykazując żadnych luk ani gwałtownych skoków.”

(Fragment z artykułu B. Bartoka z berlińskiego czasopisma „Meles”)

B É L A B A R T Ó K

CUDOWNY MANDARYN

(A CSODÁLATOS MANDARIN)

BALET – PANTOMIMA W 1 AKCIE

LIBRETTO MELCHIOR LENGYEL

KIEROWNICTWO MUZYCZNE
BOHDAN WODICZKO

INSCENIZACJA CHOREOGRAFIA SCENOGRAFIA
CONRAD DRZEWIECKI

BÉLA BARTÓK

CUDOWNY MANDARYN

Balet-pantomima w 1 akcie

WYKONAWCY

MANDARYN	EDMUND KOPRUCKI JULIUSZ STAŃDA PRZEMYSŁAW ŚLIWA
DZIEWCZYNA	ROMA JUSZKAT ANNA STASZAK LUBOMIRA WOJTKOWIAK
TRZECH	KRZYSZTOF BRYGIDER FRANCISZEK KNAPIK JANUSZ KOŁODZIEJCZAK ZBIGNIEW KRZESZOWIAK JACEK SOLECKI ZBIGNIEW STRÓŻNIAK EMIL WESOŁOWSKI JERZY WOJTKOWIAK
STARY	ANDRZEJ GÓRNY ZBIGNIEW STRÓŻNIAK
MŁODY	HENRYK KONWIŃSKI JACEK SOLECKI
TRZY	TERESA CHODZIAK HENRYKA EITNER KRYSZYNA KOSTRZEWSKA ALEKSANDRA NIEDZIELSKA ELEONORA STACHECKA JANINA ZAPOROWSKA

BOHDAN WODICZKO
DYRYGENT MIECZYŁAW NOWAKOWSKI

WŁADYSŁAW MILON
PRZEMYSŁAW ŚLIWA
ASYSTENT CHOREOGRAFA

KOLONIA 28.XI.1926

prapremiera baletu „Cudowny Mandaryn”

Od początku pantomima (...) wzbudziła opozycję olbrzymiej części widowni. Wzburzenie, jakie wybuchło wśród publiczności, i niesmaczna treść spowodowały, że wiele rzędów opustoszało jeszcze przed końcem przedstawienia. (...) A gdy kurtyna opadła, publiczność uciekała w pośpiechu z miejsca, które zostało sprofanowane tym (iagodnie określając) piekielnym utworem... (Fragment z recenzji w „Kölner Stadt Anzeiger”)

Bartok ukończył wyciąg fortepianowy tej „pantomimy w 1 akcie” w 1919 r., partyturę dopiero w 5 lat później. Dwukrotnie projektowane wystawienie w Królewskiej Operze w Budapeszcie nie doszło do skutku. Pierwsza realizacja sceniczna w Kolonii 28.XI.1926 r. okazała się nieudana, gdyż powierzono ją miernemu choreografowi H. Strohbachowi. Ponadto ówczesny burmistrz miasta, Konrad Adenauer zakazał dalszych przedstawień ze względu na drastyczne libretto. Druga wersja sceniczna była dziełem węgierskiego choreografa Aurela Millosa w mediolańskiej La Scali w 1942 r. Prapremiera węgierska odbyła się 9.XII.1945 r. w Operze Budapeszteńskiej, w choreografii Gyuli Harangzó, scenografii Gusztava Oláha, w obsadzie: Ernő Vashegyi (Mandaryn) i Melinda Ottrubay (Dziewczyna). Od tego czasu datują się triumfy „Cudownego Mandaryna” na scenach Nowego Jorku, Londynu, Paryża, Belgradu, Pragi, Dreżna i Moskwy (gdzie był wystawiony w 1961 r. z nowym librettem jako „Miasto w nocy”) a także na scenach polskich, począwszy od premiery w Operze Bałtyckiej w 1960 r. w choreografii Janiny Jarzynówny-Sobczak i pod kierownictwem muzycznym Bohdana Wodiczki. Obecna inscenizacja poznańska C. Drzewieckiego jest, po wersji R. Sobiesiaka w Krakowie (1966) i Z. Koryckiego w Bytomiu (1968) — czwartą z kolei w Polsce.

NA NOWOJORSKIM CMENTARZU

ZESPÓŁ ARTYSTYCZNY

DYRYGENCI Mieczysław Nowakowski
Edwin Kowalski

KIEROWNIK BALETU I CHOREOGRAF
Conrad Drzewiecki

Asystent choreografa
Władysław Milon

P. O. KIEROWNIKA CHORU
Jolanta Dota-Komorowska

ASYSTENCI DYRYGENTA
Mieczysław Dondajewski
Jerzy Utrecht

DYRYGENT CHORU
Jolanta Dota-Komorowska

Asystent chórmistrza i korepetytor chóru
Jadwiga Nowaczyk

KOREPETYTORZY I PEDAGODZY WOKALIŚCI

Halina Dudicz-Latoszewska	Tadeusz Kurczewski
Lucyna Klockiewicz	
Krystyna Kujawa	KOREPETYTORZY BALETU
Klaudyna Wietrzyńska	Elżbieta Deputat
Wiktoria Buchwald	Wanda Szyperko

S O L I Ś C I

SOPRANY

Stefania Benk	Jadwiga Myszkowska
Zdzisława Donat	Krystyna Pakulska
Wanda Jakubowska	Weronika Pelczar
Irena Jezierska	Dorota Seremak
Bożena Karłowska	Anna Wolanowska
Antonina Kawecka	Barbara Zagórzanka
Krystyna Kujawińska	

MEZZOSOPRANY

Zofia Baranowicz	Ewa Werka
Ewa Bernat	Irena Winiarska
Alina Chocieszńska	Ewa Wójciak
Aleksandra Imalska	

TENORY

Juliusz Bieńkowski	Józef Prząda
Adolf Cwieczkowski	Stanisław Romański
Józef Katin	Jerzy Walczak
Marian Kouba	Sławomir Żerdzicki

BARYTONY

Stefan Budny	Marian Kondella
Jan Czekay	Lech Koperny
Albin Fechner	Władysław Wdowicki

BASY

Andrzej Kizewetter	Józef Machalla
Edward Kmiciewicz	Bogdan Ratajczak
Piotr Liszkowski	Roman Wasilewski
Henryk Łukaszek	

PIERWSI TANCERZE

Olga Sawicka	Wiesław Kościelski
Anna Deręgowska	Edmund Koprucki
Roma Juszkat	Władysław Milon
Barbara Karczmarewicz	Przemysław Sliwa
Teresa Kujawa	
Lubomira Wojtkowiak	

SOLIŚCI

Irena Cieślakówna	Franciszek Knapik
Zena Dudzicz	Henryk Konwiński
Helena Krzeszkowska	Jacek Solecki
Juta Majewska	Juliusz Stańda
Eugenia Skotarczak	Jerzy Wojtkowiak
Danuta Waclawik	

KORYFEJE

Eleonora Dondajewska	Aleksandra Pieterek
Maria Drojcka	Janina Porzyńska
Henryka Eitner	Eleonora Stachecka
Nina Grzegorzewska	Jadwiga Szulczewska
Krystyna Kostrzemska	Janina Zaporowska
Janina Lisiecka	Czesław Ciszewski
Stefania Łuczak	Andrzej Górny
Lidia Mizgalska	Janusz Kołodziejczak
Aleksandra Niedzielska	Emil Wesolowski
Maria Offlerska	Józef Zieliński
Ewa Pawlakówna	

ZESPÓŁ

Teresa Chodziak	Lucyna Sosnowska
Jolanta Dybuś	Anna Staszak
Danuta Fajferówna	Krystyna Szymczak
Maria Górnaczyk	Teresa Zaremba
Krystyna Górską	Marian Androt
Mariola Hendrykowska	Krzysztof Brygider
Elżbieta Majewska	Zbigniew Krzeszowiak
Kornelia Matecka	Zbigniew Misiuda
Jadwiga Milczyńska	Zbigniew Stróżniak
Bogumiła Paciorek	

INSPEKTOR BALETU NINA GRZEGORZEWSKA

CHÓR ZEŃSKI

SOPRANY

Maria Badyńska
Bożena Boch
Krystyna Kolańska
Wiesława Koperra
Pelagia Kosicka
Antonina Kowalska
Krystyna Kozłowska
Izabela Kubaszewska
Krystyna Lejman
Leopolda Malewiczka
Jadwiga Nowak
Beata Pluta
Zofia Poradzińska
Anna Szalyga
Helena Tomczak
Lucja Wiczyńska
Maria Wiethan
Ludomira Urbańska
Józefa Ząbczyńska
Sylwia Zwierzyńska

ALTY

Janina Banach
Irena Chrzęszczewska
Joanna Drygas
Janina Jankowska
Halina Kamińska
Bronisława Kosmala
Lucja Kubicka
Barbara Liwerska
Olga Łancewicz
Eleonora Majewska
Irena Masiel
Stanisława Tuszyńska
Maria Wieklińska
Weronika Ziółkowska

INSPEKTOR: LUDOMIRA URBAŃSKA

CHÓR MĘSKI

TENORY

Adam Józefczyk
Aleksander Krawczyński
Bogumił Krzyżaniak
Józef Kubiak
Stanisław Młodożeniec
Jan Niwiński
Jan Rawecki
Bernard Rogaliński
Franciszek Nowicki
Franciszek Staniszewski
Stanisław Szukalski
Tolislaw Wiśniewski
Zbigniew Woliński
Stanisław Wower

BASY

Janusz Babiański
Janusz Kaczmarski
Bogdan Klensporf
Feliks Koch
Zygmunt Kowalczyk
Jan Kulpa
Zbigniew Olejniczak
Stanisław Olenderek
Sylwester Osses
Władysław Pruss
Albin Romanowski
Jerzy Szalaty

INSPEKTOR: BOGUMIŁ KRZYŻANIAK

I SKRZYPCE Mieczysław Kujawa
koncertmistrzLeszek Rezler
koncertmistrzJan Mirucki
2-ca koncertmistrzaJózef Majchrowicz
Stefan Betz
Wacław Szymański
Jerzy Stasiak
Romuald Hejnowicz
Teresa Zielatkiewicz
Elżbieta Kucharska
Jacek Frydrych**II SKRZYPCE**Bolesław Hypki
Józef Murawski
Florian Ryll
Józef Dziwiłł
Tadeusz Jarzyński
Maksymilian Witt
Stanisław Twardecki
Maria Cicha
Bożena Duszyńska**ALTÓWKI**Czesław Bobczyński
Aleksander Rybkowski
Modest Lipczyński
Andrzej Grzeszkowiak
Jerzy Masan
Mariusz Matuszewski**WIOLONCZELE**Leonard Wysocki
koncertmistrz
Henryk Nojman
2-ca koncertmistrza
Kazimierz Rabiega
Kazimierz Trzeciak
Bożena Wicher
Arkadiusz Broniewski**KONTRABASY**Władysław Leppert
Krystyna Dymaczewska
Wiesław Pniewski
Wojciech Radziszewski
Adam Paško**HARFA**

Hanna Petruk

FLETYFranciszek Langner
Idzi Hankiewicz
Jerzy Pelc
Krystyna Buda**OBOJE**Witold Jeliński
Alojzy Wielgosz
Ireneusz Kociński
Kazimierz Gorządek**RÓZEK ANGIELSKI**Witold Jeliński
Ireneusz Kociński**KLARNETY**Wilhelm Michalak
Zdzisław Nowak
Edward Jankowski
Marian Walczak**BAS-KLARNET**Marian Walczak
Zdzisław Nowak**FAGOTY**Władysław Gabryelski
Antoni Gref
Jan Janas
Stanisław Stasiński**WALTORNIE**Zenon Kujawiński
Jan Konieczny
Antoni Koralewski
Władysław Pawłowski
Eugeniusz Buda
Kazimierz Kostyra**TRĄBKI**Stanisław Kwapisz
Leon Dłużyk
Władysław Jędrzejczak
Marian Maślanka**PUZONY**Stanisław Biniakiewicz
Mirosław Miłkowski
Franciszek Sikora
Marian Stroński
Edward Chmiel
Jerzy Czajka**TUBA**

Czesław Piechocki

PERKUSJAHenryk Dycha
Marian Rapczewski
Marian Wicenciak
Włodzimierz Olejniczak

INSPEKTOR ORKIESTRY TADEUSZ JARZYŃSKI

REPERTUAR 1970/71

S Y L F I D Y
DO MUZYKI FRYDERYKA CHOPINA**J E R Z Y M I L I A N**
T E M P U S J A Z Z 67**S T A N I S Ł A W M O N I U S Z K O**
H A L K A
H R A B I N A
S T R A S Z N Y D W Ó R
V E R B U M N O B I L E**K A R O L S Z Y M A N O W S K I**
H A R N A S I E**F R A N C I S Z E K W O Ź N I A K**
W A R I A C J E 4 : 4**A D O L F A D A M**
G I S E L L E**T O M M A S O A L B I N O N I - G I A Z O T T O**
A D A G I O N A S M Y C Z K I I O R G A N Y**D A N I E L F R A N Ç O I S A U B E R**
F R A D I A V O L O**B E N J A M I N B R I T T E N**
O P E R A Ż E B R A C Z A**P I O T R C Z A J K O W S K I**
D A M A P I K O W A
J E Z I O R O Ł A B Ę D Z I E**G A E T A N O D O N I Z E T T I**
L U C J A Z L A M M E R M O O R**D u k e E L L I N G T O N • Z d z i s ł a w S Z O S T A K**
I M P R O W I Z A C J E D O S Z E K S P I R A**W O L F G A N G A M A D E U S Z M O Z A R T**
C Z A R O D Z I E J S K I F L E T**M O D E S T M U S O R G S K I**
C H O W A Ń S Z C Z Y Z N A

REPERTUAR 1970 / 71

JACQUES OFFENBACH
ORFEUSZ W PIEKLE

CARL ORFF
M A D R A

GIOVANNI BATTISTA PERGOLESI
SŁUŻĄCA PANIA

GIACOMO PUCCINI
CYGANERIA
MADAME BUTTERFLY
T O S C A

MAURICE RAVEL
DZIECKO I CZARY

GIOACCHINO ROSSINI
CYRULIK SEWILSKI

JOHANN STRAUSS
ZEMSTA NIETOPERZA

IGOR STRAWIŃSKI
OGNISTY PTAK

SÁNDOR SZOKOLAY
KRWAWE GODY

DYMITR SZOSTAKOWICZ
KATARZYNA IZMAJŁOWA

GIUSEPPE VERDI
A T T I L A
DON CARLOS
RIGOLETTO
T R U B A D U R

RYSZARD WAGNER
TANNHÄUSER
TRISTAN I IZOLDA

KIEROWNICY DZIAŁÓW TECHNICZNYCH

KIEROWNIK TECHNICZNY
JAN RYBARCZYK

M A L A R N I A
STANISŁAW STEFANIAK

K O S T I U M E R I A
FELIKS ŁAWNICZAK
FRANCISZEK MUSIAŁ
GABRIELA CZERNIEJEWICZ
ROMAN RYBACKI
JAN PIJANOWSKI

S T O L A R N I A
JAN DOLATA

O S W I E T L E N I E
BRONISŁAW MINTURA

P E R U K A R N I A
STANISŁAW ZAWENDOWSKI

M O D E L A R N I A
LEON MARSZAŁ

S C E N A
MIECZYŚLAW GUZIKOWSKI

D E K O R A T O R N I A
JAN ŁAWNICZAK

WARSZTAT OBUWNICZY
FRANCISZEK KRZYŻOSIAK

S L U S A R N I A
FRANCISZEK KOTECKI

R E K W I Z Y T O R N I A
HALINA RUDAK
LEON MANKIEWICZ

NAJBLIŻSZE PREMIERY

OTTO NICOLAI

WESOŁE KUMOSZKI Z WINDSORU

GEORGE GERSHWIN

PORGY I BESS

REDAKCJA TECHNICZNA
P R O G R A M U
MIECZYŚLAW POŻARSKI

OPRACOWANIE GRAFICZNE
MARIAN IWANOWICZ

W S P Ó Ł P R A C A
IRENA LUBOŃSKA

